# אוצר מדרשים — מי השילוח



מי השלוח: מדרש שנאבד מאתנו, וכנראה יסודו על נוטריקין וגימטריא, ומביאו ר' יצחק אונקניירה בספרו איומה כנדגלות (קושטא של"ז ושנית ברלין תס"א) וכותב: ובמדרש מי השלוח וז"ל: אמר ר' עקיבא סבא שמעתי מאבא דאבא דרב יודא חסידא בי"ת במלואו בי"ת יו"ד תי"ו האותיות הראשונות בי"ת והשניות יו"י והשלישיות דת"ו – רמז שאין להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה (על מה שאמרו חז"ל מיום שחרב ביהמ"ק אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה בלבד, ברכות ח'.). ובכל מקום שלומדים דתו שם ביתו. וכן אמרו ז"ל (חגיגה י"א:) ולא במעשה בראשית בשנים, ובמדרש מי השלוח וז"ל: בראשית א"ר פתחיה ב' והוא רבתי רמז שאין דורשין במעשה בראשית בשנים עכ"ל. וכן אמרו ז"ל ש שקר ת אמת, מאי טעמא שקר מקרבן מיליה אמת מרחקן מיליה? שקרא שכיח קושטא לא שכיחא וכו' קושטא קאי, שקרא לא קאי (שבת ק"ד.)

ובמדרש מי השלוח וז"ל: וכל הדובר אמת אינו נכשל לעולם, ומעשה אירע בימים ראשונים, היה בחור מבני האיתנים, ומנערותו אחר שרירות לבו הלך בתאותו, ויהי היום ותחל רוח ה' לפעמו, והלך ונשתטח לפני ר' שמעון בן שטח, וא"ל רבי רבי אנוש כאבי מעקב סביבי, אמרתי אני בלבי לשוב. ויען ויאמר לו בני בני אל תבך, בדבר קל אמצא תרופה למכתך ותעלה למחלתך, אך השמר בני פן תכזב בכל ענייך ולא תכשל, ונפשך מכל צרה תנצל. ויאמר לו דבר קטן היא ואקיימנה, ויאמר לו השבעה לי וישבע וילך לאהלו, ויהי היום הלכה לבית המרחץ שכנתו, וגברה עליו תאותו, וגנב כל אשר אתה בביתה כלי כסף וכלי זהב ולא השאיר עוללות, ובצאתו אמר בלבו אם תשיב השכנה ותצעק על נכסיה ועל ממונה כי יפקד מה אשיבנה, אם אומר זך אני בלי פשע הריני מכזב ומשקר בתשובתי, ואיה שבועתי, אז השיב כל מה שלקח, והבין חכמת שמעון בן שטח עכ"ל.

וכן אמרו ז"ל אלא למ"ד חזקיה וסיעתו היכא אשכחן צדיקי דאיקרו שתות דכתיב כי לה' מצוקי ארץ וישת עליהם תבל (סנהדרין כ"ו:), ובא ביאורו במדרש מי השלוח וז"ל: א"ר נחמיה בית רמז לישוב ובנין שני מימות נח ואילך, ומכאן שהתנה הקב"ה עם הטבע ורמז לב' קיומים, קיום עוה"ז וקיום עוה"ב, ושניהם במלת בראשי"ת, אם קיום עוה"ז נקנה בששה דברים: ביאה ר'חיצה א'כילה ש'תיה י'שיבה ת'רדמה, אם קיום עוה"ב נקנה בששה דברים: בינה ראיה אמירה שמיעה ישוב תלמוד, הרי בראשית, ובלתי הששה אי אפשר בעולם, הה"ד כי השתות יהרסון צדיק מה פעל עכ"ל. ושם בדף ק"א ע"ב כותב: להורות שהעולם קיים במדת אמת ובמדת אמת נברא, כמבואר במדרש מי השלוח על פסוק נשבע ה' לדוד אמת לא ישוב ממנה, מאי אמת לא ישוב, כי לא איש אל ויכזב ובן אדם ויתנחם, אלא כשם שמלת אמת לא ישוב ממנה וכל עוד שתעלה במספרו תחזור למקומה כך מפרי בטנך אשית לכסא לך עכ"ל, והוא מבואר, ועיין בספר שפע טל. (רב פעלים 80).